

1.1 Yönetmeliği EK 1 Listesi

Tablo 1. ÇED Yönetmeliği EK 1 Listesi İçin Önerilerin Özet Tablosu

ÇED Yönetmeliği EK 1 Listesi		
Mevcut Durum ÇED Yönetmeliği Maddeleri	Önerilen Yönetmelik Maddeleri	Gerekçesi
1- Rafineriler: a) Ham petrol rafinerileri, b) 500 ton/gün üzeri taşkömürü ve bitümlü maddelerin gazlaştırılması ve sıvılaştırılması projeleri, c) Doğalgaz sıvılaştırma ve gazlaştırma tesisleri,	Rafineriler: a) Ham petrol rafinerileri, b) 500 ton/gün üzeri taşkömürü ve bitümlü maddelerin gazlaştırılması ve sıvılaştırılması projeleri, c) Doğalgaz sıvılaştırma ve gazlaştırma tesisleri,	Değişiklik önerilmemektedir.
2- Termik güç santralleri: a) Toplam ısı gücü 300 MWt ve daha fazla olan termik güç santralleri ile diğer yakma sistemleri,	Termik güç santralleri a) Toplam ısı gücü 300 MWt ve daha fazla olan termik güç santralleri ile diğer yakma sistemleri,	Değişiklik önerilmemektedir.
2- b) Nükleer güç santralleri veya diğer nükleer reaktörlerin kurulması veya sökümü, (maksimum gücü sürekli termik yük bakımından 1 kilovattı aşmayan, atom çekirdeği parçalanabilen ve çoğalan maddelerin dönüşümü, üretimi amaçlı araştırma projeleri hariç)	b) Nükleer güç santralleri veya diğer nükleer tesislerin kurulması veya sökümü, (maksimum gücü sürekli termik yük bakımından 1 kilovattı aşmayan, atom çekirdeği parçalanabilen ve çoğalan maddelerin dönüşümü, üretimi amaçlı araştırma projeleri hariç)	ÇED kapsamına reaktörler yerine elektrik üretimi için kullanılan tesislerin girmesinden dolayı TAEK tarafından “reaktör” kelimesinin yerine “tesis” kelimesinin kullanılması önerilmiştir.
3- Nükleer yakıt tesisleri: a) Nükleer yakıtların yeniden işlenmesi, b) Nükleer yakıtların üretimi veya zenginleştirilmesi,	Nükleer yakıt tesisleri a) Nükleer yakıtların yeniden işlenmesi b) Nükleer yakıtların üretimi veya zenginleştirilmesi	TAEK “ç, d, ve e bentlerindeki” tanımlamalara terim değişiklikleri önermiştir. f) bendi atık geri kazanım ve bertaraf tesisleri alt grubuna aktarılmıştır.

ÇED Yönetmeliği EK 1 Listesi		
Mevcut Durum ÇED Yönetmeliği Maddeleri	Önerilen Yönetmelik Maddeleri	Gerekçesi
<p>c) Radyasyondan arınmış nükleer yakıtların veya sınır değerin üzerinde radyasyon içeren atıkların işlenmesi,</p> <p>ç) Radyasyonlu nükleer yakıtların nihai bertarafı işlemi,</p> <p>d) Sadece radyoaktif atıkların nihai bertarafı işlemi,</p> <p>e) Sadece radyasyonlu nükleer yakıtların (10 yıldan uzun süre için planlanmış) veya radyoaktif atıkların üretim alanından farklı bir alanda depolanması,</p> <p>f) Radyasyondan arınmış nükleer yakıtların nihai bertarafı,</p>	<p>c) Radyasyondan arınmış nükleer yakıtların veya sınır değerin üzerinde radyasyon içeren atıkların işlenmesi</p> <p>ç) Kullanılmış yakıtların nihai bertarafı işlemi</p> <p>d) Radyoaktif atıkların nihai bertarafı işlemi</p> <p>e) 10 yıldan fazla depolanması planlanmış kullanılmış yakıtlar ya da üretildiği yerden farklı bir yerde depolanması planlanan radyoaktif atıklar</p>	
<p>4- Metal endüstri tesisleri:</p> <p>a) Cevherden demir ve/veya çelik üreten tesisler, (250.000 ton/yıl ve üzeri)</p> <p>b) Demir ve/veya çelikten çelik üreten tesisler, (Hurda dahil) (250.000 ton/yıl ve üzeri)</p> <p>c) Demir ve/veya çeliğin ergitildiği ve dökümünün yapıldığı tesisler, (Hurda dahil) (250.000 ton/yıl ve üzeri)</p> <p>ç) Demir dışı metallerin ergitildiği ve dökümünün yapıldığı tesisler, (250.000 ton/yıl ve üzeri)</p> <p>d) Sıcak haddeleme tesisleri, 1) Demir veya çeliğin haddelendiği tesisler, (250.000 ton/yıl ve üzeri)</p>	<p>Metal endüstri tesisleri:</p> <p>a) Entegre demir ve/veya çelik tesisleri,</p> <p>b) Hurdadan, demirden ve/veya çelikten çelik üreten tesisler, (250.000 ton/yıl ve üzeri)</p> <p>c) Demir ve/veya çeliğin ergitildiği ve dökümünün yapıldığı tesisler, (Hurda dahil) (250.000 ton/yıl ve üzeri)</p> <p>ç) Cevherden, konsantreden ya da elektrolitik, kimyasal, metalürjik yöntemlerle üretilen ikincil</p>	<p>Avrupa Birliği ÇED Direktifinde sadece entegre çelik üretimi yapan tesisler ile demir dışı ham metal üretim tesisleri Ek-1 Listesinde yer almaktadır.</p> <p>Bunun dışında demir veya çelik üretimi tesisleri, haddehaneler, dökümhaneler ve hurda hariç demir dışı metallerin ergitilmesi Ek-2 Listesinde yer almaktadır.</p> <p>Ülkemizde faaliyet gösteren çelik üretim tesislerinin %95'in kapasitesi 250.000 ton/yıl'ın üzerindedir. Ülkemizde cevherden</p>

ÇED Yönetmeliği EK 1 Listesi		
Mevcut Durum ÇED Yönetmeliği Maddeleri	Önerilen Yönetmelik Maddeleri	Gerekçesi
2) Demir dışı metallerin haddelendiği tesisler, (250.000 ton/yıl ve üzeri)	<p>hammadelerden demir dışı ham metal üreten tesisler</p> <p>d) Demir dışı metallerin ergitildiği ve dökümünün yapıldığı tesisler (hurda dahil), (250.000 ton/yıl ve üzeri)</p> <p>e) Sıcak haddeleme tesisleri,</p> <p>1) Demir veya çeliğin haddelendiği tesisler, (250.000 ton/yıl ve üzeri)</p> <p>2) Demir dışı metallerin haddelendiği tesisler, (250.000 ton/yıl ve üzeri)</p>	<p>çelik üreten entegre tesislerin tamamının kapasitesi 250.000 ton/yıl'ın üzerindedir.</p> <p>Ayrıca AB ÇED Direktifi Ek-2 Listesinde "Metalürjik, kimyasal veya elektrolitik proseslerle cevher, konsantre veya ikincil hammaddelerden demir dışı ham metal üretimi için tesisler" maddesi bulunmasına karşın ülkemiz ÇED Yönetmeliği'nde bu madde eksik kalmaktadır.</p> <p>Bu nedenle "<i>Cevherden ,konsantreden ya da elektrolitik, kimyasal, metalürjik yöntemlerle üretilen ikincil hammaddelerden demir dışı ham metal üreten tesisler</i>" maddesinin Yönetmeliğe eklenmesi önerilmektedir. Ayrıca "<i>Cevherden demir ve/veya çelik üreten tesisler</i>" eşik değer olmaksızın Ek-1 Listesinde incelenmesi önerilmektedir.</p>
5- Asbest çıkartılması ve asbest içeren ürünleri işleme veya dönüştürme tesisleri: a) Asbest madeni işletmeleri ve zenginleştirme tesisleri, b) Son ürün olarak friksiyon (Sürtünme) maddesi üreten 50 ton/yıl ve üzeri kapasiteli tesisler,	<p>Asbest çıkartılması ve asbest içeren ürünleri işleme veya dönüştürme tesisleri</p> <p>a) Asbest madeni işletmeleri ve zenginleştirme tesisleri,</p>	Değişiklik önerilmemektedir.

ÇED Yönetmeliği EK 1 Listesi		
Mevcut Durum ÇED Yönetmeliği Maddeleri	Önerilen Yönetmelik Maddeleri	Gerekçesi
<p>c) 200 ton/yıl ve üzeri asbest kullanan diğer tesisler, ç) 10.000 ton/yıl ve üzeri kapasiteli, son ürünü asbestli beton olan tesisler,</p>	<p>b) Son ürün olarak friksiyon (Sürtünme) maddesi üreten 50 ton/yıl ve üzeri kapasiteli tesisler, c) 200 ton/yıl ve üzeri asbest kullanan diğer tesisler, ç) 10.000 ton/yıl ve üzeri kapasiteli, son ürünü asbestli beton olan tesisler</p>	
<p>6- Fonksiyonel olarak birbirine bağlı çeşitli birimleri kullanarak endüstriyel ölçekte üretim yapan kimya tesisleri: a) Organik kimyasalların üretimi, b) İnorganik kimyasalların üretimi, c) Yıllık 20.000 ton ve üzeri fosfor, azot ve potasyum bazlı basit veya bileşik gübrelerin üretimi.</p>	<p>a) Organik/İnorganik kimyasalların üretiminin yapıldığı Entegre Tesisler (hammadde ve ara ürünlerin tesis içindeki diğer üretim ünitelerine bağlantılı olarak alıp işlendiği tesisler), b) Basit veya bileşik fosfor, azot ve potasyum bazlı gübrelerin üretiminin yapıldığı Entegre Tesisler (hammadde ve ara ürünlerin tesis içindeki diğer üretim ünitelerine bağlantılı olarak alıp işlendiği tesisler) c) Kimyasal ya da biyolojik bir proses kullanan beşeri tıbbi ürünlerin üretildiği entegre tesisler ç) Temel bitki sağlığı ürünlerinin ve/veya biyosidal ürünlerin üretildiği entegre tesisler</p>	<p>Mevcut tanımlama entegre kimya tesislerini tanımladığı için, AB Direktifinin Ek-1 listesi 6. maddesine uygun revize edilmiştir.</p> <p>Entegre üretim için yıllık 20.000 ton kapasite kriteri, hammadde azot, fosfor ve potasyum bazlı basit ve bileşik gübre üreten entegre tesisler için ekonomik fizibilite bağlamında uygun değildir. Dolayısı ile, tüm entegre gübre tesislerinin Ek-1 listesinde olması önerilmektedir. Bu tür tesisler, inorganik kimya tesisleridir. Sadece karışım yapan gübre tesisleri ise Ek-2'de yer almaktadır.</p> <p>35. maddenin AB ÇED Direktifinde olduğu gibi 6. maddede entegre tesis tanımı altında yer almasının daha uygun olacağı düşünülmektedir. Keza etken madde laboratuvarında kapalı ortamda üretimi yapılabilmektedir. Ayrıca</p>

ÇED Yönetmeliği EK 1 Listesi		
Mevcut Durum ÇED Yönetmeliği Maddeleri	Önerilen Yönetmelik Maddeleri	Gerekçesi
		entegre projelerde çevreye kirletici etkisi daha fazla olmaktadır. Ayrıca Sağlık Bakanlığının mevzuatında farmasotik ürün yerine beşeri tıbbi ürün ifadesi kullanılmakta olup, aynı dili konuşmak adına tanımın beşeri tıbbi ürün olarak yer almasının daha uygun olacağı düşünülmektedir.
7- Patlayıcı ve/veya parlayıcı maddelerin üretildiği tesisler,	Patlayıcı Maddelerin üretildiği tesisler	AB Direktifindeki tanımı "Kullanma amacı ateşlendiğinde fiziksel olarak aşırı basınç yaratan patlayıcı kimyasal maddelerdir; örneğin, inşaat ve maden projelerinde kaya kırmak, silahlarda kullanılan patlayıcılar gibi". Mevcut yönetmelikteki "parlayıcı" tanımı AB Direktifi ile uyumlu olmaması nedeniyle çıkarılmıştır.
8- Yollar ve havaalanları: a) 100 km ve üzeri demiryolu hatları, b) Pist uzunluğu 2.100 m ve üzeri olan havaalanları, c) Otoyollar ve devlet karayolları, ç) Şehirlerarası dört ve üzeri şeritli karayollarının yapımı, d) İki ya da daha az trafik şeridi bulunan mevcut şehirlerarası karayollarının dört ya da daha fazla trafik şeritli olacak şekilde yenilenmesi ya da genişletilmesi, yeniden yapılan ya da	Yollar ve havaalanları: a) 100 km ve üzeri demiryolu hatları ve mevcut güzergahta 100 km ve üzeri uzunlukta hat sayısının artırılması b) Pist uzunluğu 2.100 m ve üzeri olan havaalanları/ havalimanlarının inşası, havaalanlarına 2.100 m ve üzeri uzunlukta pist eklenmesi c) Otoyollar ve devlet karayollarının inşası,	a)100 km ve üzeri uzunlukta bir alanda hat sayısının arttırılmasının çevresel etkileri göz önünde bulundurularak revizyona gidilmiştir. b) 2.100 m üzeri uzunluktaki pist eklenmesinin çevresel etkileri göz önünde bulundurularak revizyona gidilmiştir. ç) Dört ve üzeri şeritli karayolu ile otoyol ve devlet karayollarının karakteristikleri aynı olması nedeni ile bu madde işlemelememektedir. Yönetmelikten çıkarılması önerilmektedir.

ÇED Yönetmeliği EK 1 Listesi		
Mevcut Durum ÇED Yönetmeliği Maddeleri	Önerilen Yönetmelik Maddeleri	Gerekçesi
genişletilen bölümün sürekli uzunluğunun 10 km ya da daha uzun olacak şekilde uzatılması,	ç) Otoyollar ve devlet karayollarına sürekli uzunluğu 10km veya daha uzun olacak şekilde şerit eklenmesi, genişletilmesi, güzergahının değiştirilmesi	
9- Su yolları, limanlar ve tersaneler: a) 1.350 DWT ve üzeri ağırlıktaki deniz araçlarının geçişine izin veren kıta içi suyollarının yapımı ve kıta içi su trafiği için yapılacak olan limanlar,	Su yolları, limanlar ve tersaneler: a) Kıta içi su yollarının yapımı	AB Direktifleri)Directive 2014/52/EU OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 16 April 2014) (OJ L 124, 25.4.2014, p. AB Direktifine uyumlu hale getirilmesi için değişiklik yapılmıştır.
b) 1.350 DWT ve üzeri ağırlıktaki deniz araçlarının yanaşabileceği ticari amaçlı liman, iskele, rıhtım ve dolfenler,	b) Yanaşma /bağlanma/yaslanma kapasitesi 1.350 DWT ve üzeri olan liman, iskele, rıhtım ve dolfenler ile balıkçı barınakları. c) Yanaşma/bağlanma/yaslanma kapasitesi 1.350 DWT ve üzeri olan liman, iskele, rıhtım ve dolfenler ile balıkçı barınaklarında yapılan her türlü ilave boyut değişiklikleri ile dip taramaları	Directive 2014/52/EU OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 16 April 2014(OJ L 124, 25.4.2014, p. 1) Yönetmelik ve AB Direktifi uyumludur. Yönetmeliğin 20. Maddesindeki kapasite artışı maddesi önerilen şekilde çıkması durumunda bu madde kaldırılmalıdır. Kıyı Kanununa tabi olan kıyı faaliyetleri ile ilgili imar planı teklifleri hazırlanmakta olup proje alanı plan onama sınırı ile belirlenmektedir. Ülkemizdeki kıyı yapılarının yer aldığı İstanbul, İzmir, Yalova, Kocaeli vb. Illerinde tesisler birbirlerine çok yakın olarak faaliyet gösterdiğinden her bir tesisteki olası boyut ve alan değişiklikleri ile dip taraması geri

ÇED Yönetmeliği EK 1 Listesi		
Mevcut Durum ÇED Yönetmeliği Maddeleri	Önerilen Yönetmelik Maddeleri	Gerekçesi
		dönülemez çevre felaketlerine sebep olacağı aşıkardır.
c) Tersaneler, ç) 24 m ve üzerinde yat veya teknelerin imalat, bakım ve onarım hizmetlerinden birini yapan tesisler,	ç) Tersaneler, d) Tersanelere havuz, iskele, rıhtım, dolfen ile tadilat, inşaat, bakım ve onarım hizmetlerinden birinin veya birkaçının eklenmesi e) Tersanelerde yer alan kıyı yapılarındaki her türlü ilave boyut değişiklikleri ve dip taramaları (hangar ilavesi hariç) f) Denize cepheli yat/tekne tadilat, imalat, bakım ve onarım hizmetlerinden birini yapan tesisler ve bu tesislerde yer alan kıyı yapılarındaki her türlü ilave boyut değişiklikleri ve dip taramaları g) Denize cepheli yat/tekne üretim tesislerine havuz, iskele, rıhtım, dolfen ile tadilat, imalat, bakım ve onarım hizmetlerinden birinin veya birkaçının eklenmesi	ç) 06.07.2015 tarih ve 10968 sayılı uygulama talimatının günümüz şartlarına göre güncellenmesi ve Tersane projelerinin faaliyet ünitelerinden biri olan Havuzlar çevresel açıdan değerlendirildiğinde Ek-1'de değerlendirilmelidir Kızaklar ise Ek-2'de değerlendirilmelidir. Tersane Uygulama talimatı bu kapsamda güncellenmelidir. 2. ünitelerin sınırları/ alan boyut değişmediği, dip taraması yapılmadığı ve imar planı değişikliğine gerek olmadığı sürece yeni bir ÇED görüşü alınmasına gerek olmadığında dolayı bu şekilde maddenin değiştirilmesi önerilmektedir..

ÇED Yönetmeliği EK 1 Listesi		
Mevcut Durum ÇED Yönetmeliği Maddeleri	Önerilen Yönetmelik Maddeleri	Gerekçesi
d) Gemi söküm yerleri,	Gemi söküm ve geri kazanım tesisleri,	AB Atık Taşıma Düzenlemesi, Gemilerin Güvenli ve Çevreye Uyumlu Olarak Geri Dönüşümü için Uluslararası Sözleşme (Hong Kong Sözleşmesi, 2009), Tehlikeli Atıkların Bertarafı ve Sınır aşırı Hareketin Kontrolüne İlişkin Basel Sözleşmesi 1989, Deniz Kirliliği Sözleşmesi (MARPOL) 1973/78, Gemilerdeki Zararlı Kirlenme Karşıtı Sistemlerin Kontrolü üzerine Uluslararası Sözleşme gereğince Atık ve Kimya Şubesince değerlendirilmelidir. Proje kapsamında yapılan teknik saha ziyaretlerinde prosesin bir geri kazanım tesisi olduğu görülmüştür. Bu madde su yolları, limanlar ve tersaneler ana başlığı altından çıkarılması ve atık kimya sektörü kapsamında değerlendirilmesi önerilmektedir.
e) Yat limanları	ğ) Yat limanları h) Yat limanlarında yer alan kıyı yapılarındaki her türlü boyut değişiklikleri, dip taramaları ve faaliyet ünitesi eklenmesi (yat limanı içerisinde yüzer iskelelerin konum ve boyut değişikliği hariç)	Direktifte bu tesisler yer almamaktadır. Yönetmelik, Direktiften daha sıkı hükümler getirmiştir. Günümüz koşullarındaki yat limanları Deniz Turizmi Yönetmeliği kapsamında Kurvaziyer Liman olarak da hizmet verdiği için Ek-1 de değerlendirilmesi uygundur ancak yat limanları içerisinde yapılmış yüzer iskelelerin konum ve boyut değişikliği çevresel etkiye neden

ÇED Yönetmeliği EK 1 Listesi		
Mevcut Durum ÇED Yönetmeliği Maddeleri	Önerilen Yönetmelik Maddeleri	Gerekçesi
		olmayacağından tekrar değerlendirme yapılmasına gerek görülmemiştir.

ÇED Yönetmeliği EK 1 Listesi		
Mevcut Durum ÇED Yönetmeliği Maddeleri	Önerilen Yönetmelik Maddeleri	Gerekçesi
<p>10- Tehlikeli ve/veya özel işleme tabi atıklar:</p> <p>a) Tehlikeli ve/veya özel işleme tabi atıkların geri kazanıldığı, yakıldığı (Oksitlenme yoluyla yakma, piroliz, gazlaştırma, plazma vb. termal işlemler) düzenli depolandığı ve/veya nihai bertarafının yapıldığı tesisler,</p> <p>b) Kapasitesi 1 ton/gün ve üzerinde olan tıbbi atıklar için projelendirilen yakma tesisleri,</p> <p>c) Yıllık işleme kapasitesi 2.000 ton ve üzeri olan atık yağ geri kazanımı için projelendirilen tesisler,</p>	<p>Atık Geri kazanım ve /veya Bertaraf Tesisleri (İnşaat yıkıntı ve hafriyat atıkları hariç olmak üzere)</p> <p>a) Tehlikeli ve/veya özel işleme tabi atıkların geri kazanıldığı tesisler</p> <p>b) Tehlikeli ve/veya özel işleme tabi atıkların yakıldığı tesisler</p> <p>c) Tehlikeli ve/veya özel işleme tabi atıkların düzenli depolama ile nihai bertarafının yapıldığı tesisler</p> <p>ç) Tıbbi atık yakma tesisleri,</p> <p>d) Atık yağ rafinasyon tesisleri</p>	<p>Bu tesis tanımına, geri kazanımda kimyasal ve ısıl işlemlerin kullanıldığı tesisler tabidir. Sadece fiziksel işleme geri kazanım Ek-2'de ele alınmaktadır. "özel işleme tabi" atık tanımının, Bakanlık Çevre Yönetimi GM Atık Dairesi ve ÇED GM uzmanlarınca, ilgili mevzuat (Özel atık Yönetim Yönetmelikleri) kapsamında irdelenmesi gerekecektir. Bu konu, teknik/bilimsel olmayıp, idari bir konu niteliği taşımaktadır. (bakınız: Terminoloji Listesi) AB Direktifi haricinde olan ve mevcut ÇED Yönetmeliğinde yer alan bir tanımdır. Biyolojik ve halojen (Özellikle KLOR, İYOT, BROM) içeren kimyasalların yakıldığı tesislerin, enfektiyöz maddeler ve de çok düşük düzeyde olsa dahi furan ve diyoksin içeren emisyonları nedeni ile Ek-1 kapsamında ÇED'e tabi olması gerekir.</p> <p>AB Direktifi haricinde olan ve mevcut ÇED Yönetmeliğinde yer alan bir tanımdır. Yıllık Kapasite kriterinin kaldırılarak, bu işlemlerde ortaya çıkan atıkların etkin yönetilmesinin irdelenmesi gerekliliğinden dolayı, tüm atık yağ işleme tesislerinin Ek-1'de yer alması uygun görülmüştür.</p>

ÇED Yönetmeliği EK 1 Listesi		
Mevcut Durum ÇED Yönetmeliği Maddeleri	Önerilen Yönetmelik Maddeleri	Gerekçesi
		<p>Atık Yağların Yönetimi Yönetmeliğinde atık yağ işleme tesisleri atık yağ rafinasyon tesisi olarak tanımlandığından tanımda revizyon yapılmıştır.</p> <p>10 ncu maddenin altına tüm atık gruplarının toplanması ve yeniden anlaşılır şekilde gruplandırılması önerilmektedir.</p>

ÇED Yönetmeliği EK 1 Listesi		
Mevcut Durum ÇED Yönetmeliği Maddeleri	Önerilen Yönetmelik Maddeleri	Gerekçesi
11- İnşaat yıkıntı ve hafriyat atıkları hariç olmak üzere alanı 10 hektardan büyük ve/veya hedef yılı da dahil günlük 100 ton ve üzeri olan atıkların geri kazanıldığı, yakıldığı (oksitletme yoluyla yakma, piroliz, gazlaştırma, plazma vb. termal işlemler) düzenli depolandığı ve/veya nihai bertarafının yapıldığı tesisler,	e) Proje alanı 10 hektardan büyük ve/veya günlük kapasitesi 100 ton'un üzerinde olan tehlikesiz atıkların ve/veya belediye atıklarının düzenli depolama ile nihai bertarafının yapıldığı tesisler f) Günlük kapasitesi 100 ton'un üzerinde olan tehlikesiz atıklar ve/veya belediye atıklarının yakıldığı tesisler, g) Günlük kapasitesi 100 ton'un üzerinde olan tehlikesiz atıklar ve/veya belediye atıklarının geri kazanıldığı ve/veya kompostlaştırıldığı tesisler	AB Direktifi haricinde olan ve mevcut ÇED Yönetmeliğinde yer alan bir tanımdır. Tanım, açıklık getirmek amacıyla, sadece yeniden düzenlenmiştir. 10 ncu maddenin altına tüm atık gruplarının toplanması ve yeniden anlaşılır şekilde gruplandırılması önerilmektedir.
12- 10 milyon m3/yıl ve üzeri yeraltı suyu çıkarma veya suyu yeraltında depolama projeleri,	10 milyon m3/yıl ve üzeri yeraltı suyu çıkarma veya suyu yeraltında depolama projeleri,	Değişiklik önerilmemektedir.
13- (Değişik: RG-26/5/2017-30077) Boru ile içme suyu taşımaları dışında kalan, akarsu havzaları arasında 10 milyon m3/yıl ve üzeri su aktarma projeleri.	Boru ile içme suyu taşımaları dışında kalan, akarsu havzaları arasında 10 milyon m3/yıl ve üzeri su aktarma projeleri	Değişiklik önerilmemektedir.
14- Göl hacmi 10 milyon m3 ve üzeri olan baraj veya göletler,	Göl hacmi 10 milyon m3 ve üzeri olan baraj veya göletler,	Değişiklik önerilmemektedir.
15- Kurulu gücü 10 MWm ve üzeri olan hidroelektrik santralleri,	Hidroelektrik enerji santralleri	Halihazırda çok limitli sayıda olan nehirtipi hidroelektrik potansiyeli için yapılan

ÇED Yönetmeliği EK 1 Listesi		
Mevcut Durum ÇED Yönetmeliği Maddeleri	Önerilen Yönetmelik Maddeleri	Gerekçesi
	<p>a) Nehir tipi (regülatör) hidroelektrik enerji santralleri</p> <p>b) Tamamlanmış baraj/göletlere eklenecek 5 MWm ve üzeri olan etek/can suyu tipi hidroelektrik enerji santralleri</p> <p>c) İsale hatlarına kurulacak olan 5 MWm ve üzeri olan hidroelektrik enerji santralleri</p>	<p>başvuruların Ek-1’de değerlendirilmesi önerilmektedir.</p> <p>Hidroelektrik santrallerinin çevresel etkisi kullanılan türbin gücünün büyüklüğünden çok proje bölgesinin hassasiyetine bağlıdır.</p> <p>Mevcut baraj/göletlere kapasiteleri bazında halihazırda ÇED uygulanmış olması nedeni ile yalnızca belirli bir eşik değerin üzerindeki hidroelektrik santrallerin dahil edilmesi önerilmiştir.</p> <p>Benzer şekilde, isale hatları için de belirli bir eşik değerin üzerindeki hidroelektrik santrallerin dahil edilmesi önerilmiştir.</p> <p>12 Mayıs 2019 30772 nolu “Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği” kapsamında kurulu gücü 5 MW’a kadar olan yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesislerinden lisans zorunluluğu kalkmıştır. Bu nedenle eşik değeri 5 MW olarak belirlenmiştir.</p>

ÇED Yönetmeliği EK 1 Listesi		
Mevcut Durum ÇED Yönetmeliği Maddeleri	Önerilen Yönetmelik Maddeleri	Gerekçesi
16- Kapasitesi 150.000 eşdeğer kişi ve/veya 30.000 m ³ /gün üzeri olan atık su arıtma tesisleri,	Kapasitesi 150.000 eşdeğer kişi ve/veya 30.000 m ³ /gün üzeri olan atık su arıtma tesisleri	Değişiklik önerilmemektedir.
17- Günlük kapasitesi 100 ton ve üzeri hayvan yetiştiriciliğinden kaynaklı dışkıların yakıldığı, geri kazanıldığı ve/veya bertaraf edildiği tesisler,	Günlük kapasitesi 100 ton ve üzeri hayvan yetiştiriciliğinden kaynaklı dışkıların yakıldığı, geri kazanıldığı ve/veya bertaraf edildiği tesisler	Değişiklik önerilmemektedir.
18- Hayvan kesim tesisleri: a) Büyükbaş ve/veya küçükbaş hayvan kesiminin yapıldığı tesisler, [(100 kesim ünitesi/gün ve üzeri), (Her bir kesim ünitesi eşdeğerleri: 1 baş sığır, 2 baş deve kuşu, 4 baş domuz, 8 baş koyun, 10 baş keçi, 130 baş tavşan)] b) Kanatlı hayvanların kesiminin yapıldığı tesisler, [(60.000 adet/gün ve üzeri tavuk ve eşdeğeri diğer kanatlılar) (1 adet hindi = 7 adet tavuk esas alınmalıdır)]	Hayvan kesim tesisleri: a) Büyükbaş ve/veya küçükbaş hayvan kesiminin yapıldığı tesisler, [(100 kesim ünitesi/gün ve üzeri), (Her bir kesim ünitesi eşdeğerleri: 1 baş sığır, 2 baş deve kuşu, 4 baş domuz, 8 baş koyun, 10 baş keçi, 130 baş tavşan)] b) Kanatlı hayvanların kesiminin yapıldığı tesisler, [(60.000 adet/gün ve üzeri tavuk ve eşdeğeri diğer kanatlılar) (1 adet hindi = 7 adet tavuk esas alınmalıdır)]	Değişiklik önerilmemektedir.
19- Hayvan yetiştirme tesisleri: a) 5.000 baş ve üzeri büyükbaş yetiştirme tesisleri, b) 25.000 baş ve üzeri küçükbaş yetiştirme tesisleri, c) Büyükbaş ve küçükbaş hayvanların birlikte yetiştirilmesi, [(5.000 büyükbaş ve üzeri, 1	Hayvan yetiştirme tesisleri: a) 5.000 baş ve üzeri büyükbaş yetiştirme tesisleri, b) 25.000 baş ve üzeri küçükbaş yetiştirme tesisleri, c) Büyükbaş ve küçükbaş hayvanların birlikte yetiştirilmesi, [(5.000	Değişiklik önerilmemektedir.

ÇED Yönetmeliği EK 1 Listesi		
Mevcut Durum ÇED Yönetmeliği Maddeleri	Önerilen Yönetmelik Maddeleri	Gerekçesi
<p>büyükbaş=5 küçükbaş eşdeğeri esas alınmalıdır]] ç) 900 baş ve üzeri domuz besi tesisleri, d) Kanatlı yetiştirme tesisleri, [(Bir üretim periyodunda 60.000 adet ve üzeri tavuk (civciv, damızlık, piliç, vb.) veya eşdeğer diğer kanatlılar) (1 adet hindi = 7 adet tavuk esas alınmalıdır]]</p>	<p>büyükbaş ve üzeri,1 büyükbaş=5 küçükbaş eşdeğeri esas alınmalıdır]] ç) 900 baş ve üzeri domuz besi tesisleri, d) Kanatlı yetiştirme tesisleri, [(Bir üretim periyodunda 60.000 adet ve üzeri tavuk (civciv, damızlık, piliç, vb.) veya eşdeğer diğer kanatlılar) (1 adet hindi = 7 adet tavuk esas alınmalıdır]]</p>	
20- Kültür balıkçılığı projeleri, (1.000 ton/yıl ve üzeri üretim)	Kültür balıkçılığı projeleri, (1.000 ton/yıl ve üzeri üretim)	
21- Bitkisel ürünlerden ham yağ üretimi veya rafinasyon işleminin yapıldığı tesisler, [200 ton/gün yağ ve üzeri. (kekik, papatya ve benzeri esansiyel yağlar hariç)	Bitkisel ürünlerden ham yağ üretimi veya rafinasyon işleminin yapıldığı tesisler, [200 ton/gün yağ ve üzeri. (kekik, papatya ve benzeri esansiyel yağlar hariç)	
22- Süt işleme tesisleri, (Çiğ süt işleme kapasitesi 100.000 litre /gün ve üzeri)	Süt işleme tesisleri, (Çiğ süt işleme kapasitesi 100.000 litre /gün ve üzeri)	
23- Maya fabrikaları, (25.000 ton/yıl ve üzeri)	Maya fabrikaları, (25.000 ton/yıl ve üzeri)	
24- Şeker fabrikaları,	Şeker fabrikaları,	
25- Orman ürünleri ve selüloz tesisleri: a) Selüloz üretim tesisleri, b) Kereste veya benzeri lifli maddelerden kâğıt hamuru üretim tesisleri,	Orman ürünleri ve selüloz tesisleri: a) Selüloz üretim tesisleri, b) Kereste veya benzeri lifli maddelerden kâğıt hamuru üretim tesisleri,	Değişiklik önerilmemektedir.

ÇED Yönetmeliği EK 1 Listesi		
Mevcut Durum ÇED Yönetmeliği Maddeleri	Önerilen Yönetmelik Maddeleri	Gerekçesi
c) Her çeşit kâğıt üretim tesisleri, (60.000 ton/yıl ve üzeri kapasiteli)	c) Her çeşit kâğıt üretim tesisleri, (60.000 ton/yıl ve üzeri kapasiteli).	
26- Yıllık kapasitesi 3.000 ton ve üzeri olan kasar (Haşıl sökme, ağartma, merserizasyon, kostikleme ve benzeri.) veya yıllık kapasitesi 3.000 ton ve üzeri olan boyama birimlerini içeren iplik, kumaş veya halı fabrikaları,	Yıllık kapasitesi 3.000 ton ve üzeri olan kasar (Haşıl sökme, ağartma, merserizasyon, kostikleme ve benzeri.) veya yıllık kapasitesi 3.000 ton ve üzeri olan boyama birimlerini içeren iplik, kumaş, elyaf (doğal, sentetik) veya halı fabrikaları	“Doğal veya sentetik elyaf”ın madde içeriğine eklenmesi önerilmiştir.
27- Madencilik projeleri: a) (Değişik: RG-19/4/2019-30750) 25 hektar ve üzeri arazi yüzeyinde (Kazı ve döküm alanı dahil) planlanan açık işletmeler,	Madencilik projeleri: a) 25 hektar ve üzeri arazi yüzeyinde (Kazı ve döküm alanı dahil) planlanan açık işletmeler,	Değişiklik önerilmemektedir.
27 b) 150 hektarı aşan (Kazı ve döküm alanı toplamı olarak) çalışma alanında açık işletme yöntemi ile kömür çıkarma,	b) 150 hektarı aşan (Kazı ve döküm alanı toplamı olarak) çalışma alanında açık işletme yöntemi ile kömür, turba ve torf çıkarma	“Turba ve torf çıkarma”nın madde içeriğine eklenmesi önerilmiştir.
27 c) Biyolojik, kimyasal, elektrolitik ya da ısı işlem yöntemleri uygulanan cevher zenginleştirme tesisleri ve/veya bu zenginleştirme tesislerine ilişkin atık tesisleri,	c) Fiziksel yöntemler hariç cevher zenginleştirme tesisleri ve/veya bu zenginleştirme tesislerine ilişkin atık tesisleri	Çevresel etkileri açısından fiziksel cevher hazırlama işlemleri ile fiziksel dışında uygulanan (biyolojik, kimyasal vb.) diğer zenginleştirme faaliyetleri ayrı maddeler kapsamında ele alınması önerilmiştir. Fiziksel zenginleştirme işlemlerinin Ek-2 kapsamında yer alması, diğer cevher zenginleştirme faaliyetlerinin ise Ek-1 kapsamında yer alması önerilir

ÇED Yönetmeliği EK 1 Listesi		
Mevcut Durum ÇED Yönetmeliği Maddeleri	Önerilen Yönetmelik Maddeleri	Gerekçesi
27- ç) 400.000 ton/yıl ve üzeri kırma, eleme, yıkama ve cevher hazırlama işlemlerinden en az birini yapan tesisler.	ç) 400.000 ton/yıl ve üzeri kırma, eleme, yıkama ve cevher hazırlama işlemlerinden en az birini yapan tesisler	Madde yönetmelikten değil Ek-1 listesinden çıkarılmış Ek-2 listesi kapsamına alınmıştır. Gerekçesi, Çevresel açıdan sadece toz ve gürültü etkileri olan kırma, eleme faaliyetleri cevher hazırlama işlemi olup, bakanlık genelgesi gereği kapalı ortam içerisinde çalışmaları istenmektedir. Bu nedenle EK-1 listesinde olmasına gerek yoktur.
28- 500 ton/gün ham petrol, 500.000 m ³ /gün doğal gaz veya kaya gazının çıkarılması,	500 ton/gün ham petrol, 500.000 m ³ /gün doğal gaz veya kaya gazının çıkarılması	Değişiklik önerilmemektedir.
29- Petrol, doğalgaz ve kimyasalların 40 km'den uzun 600 mm ve üzeri çaplı borularla taşınması,	Petrol, doğalgaz ve kimyasalların 40 km'den uzun 600 mm ve üzeri çaplı borularla taşınması	Değişiklik önerilmemektedir.
30- Çimento fabrikaları	Çimento fabrikaları	Değişiklik önerilmemektedir.
31- Kapasitesi 50.000 m ³ ve üzeri olan petrol, doğalgaz, petrokimya ve kimyasal maddelerin depolandığı tesisler,	Kapasitesi 50.000 m ³ ve üzeri olan petrol, doğalgaz, petrokimya ve kimyasal maddelerin depolandığı tesisler	Değişiklik önerilmemektedir.
32- Ham deri işleme tesisleri, (Konfeksiyon ürünleri hariç) (2.000 ton/yıl ve üzeri)	Ham deri işleme tesisleri, (Konfeksiyon ürünleri hariç) (2.000 ton/yıl ve üzeri)	Değişiklik önerilmemektedir.
33- İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri, (Ek-1 listesi ve ek-2 listesinde yer alan projeler)	İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri, (Ek-1 listesi ve ek-2 listesinde yer alan projeler)	Değişiklik önerilmemektedir.

ÇED Yönetmeliği EK 1 Listesi		
Mevcut Durum ÇED Yönetmeliği Maddeleri	Önerilen Yönetmelik Maddeleri	Gerekçesi
34- Pil ve/veya akü üretim tesisleri, (Montaj yapılan tesisler hariç)	Pil ve/veya akü üretim tesisleri, (Montaj yapılan tesisler hariç)	Değişiklik önerilmemektedir.
35- Tarım ilaçlarının ve/veya farmasötik ürünlerin etken maddelerinin üretildiği tesisler,	~~Tarım ilaçlarının ve/veya farmasötik ürünlerin etken maddelerinin üretildiği tesisler,~~	AB Direktifinde belirtilmekte olması bağlamında, farmasötik ürün üretim tesislerinin "ön değerlendirmesinin yapılabilmesi amacıyla Ek-2 kapsamında olması" önerilmektedir. Bu 35 nci maddenin AB ÇED Direktifinde olduğu gibi 6. Maddede entegre tesis tanımı altında yer almasının daha uygun olacağı düşünülmektedir. Ayrıca entegre projelerde çevreye kirletici etkisi daha fazla olmaktadır. Ayrıca Sağlık Bakanlığının mevzuatında farmasötik ürün yerine beşeri tıbbi ürün ifadesi kullanılmakta olup, aynı dili konuşmak adına tanımın beşeri tıbbi ürün olarak yer almasının daha uygun olacağı düşünülmektedir.
36- Motorlu taşıtların üretimi, [Kara taşıtları (otomobil, otobüs ve benzeri); tarım makinaları (traktör, biçerdöver ve benzeri); iş makinaları (dozer, ekskavatör ve benzeri); savunma sanayi taşıtları (tank, zırhlı araç ve benzeri)] (montaj yapılan tesisler hariç) (10.000 adet/yıl ve üzeri)	10.000 adet/yıl ve üzerinde motorlu taşıtların üretimi (Kara taşıtları; tarım makinaları, iş makinaları; savunma sanayi taşıtları)	"Montaj yapılan tesisler hariç" ibaresinin Yönetmelik maddesinden çıkarılması önerilmiştir. Bu şekilde montaj yapılan tesislerin de ÇED sürecine dahil edilmesi sağlanmıştır.

ÇED Yönetmeliği EK 1 Listesi		
Mevcut Durum ÇED Yönetmeliği Maddeleri	Önerilen Yönetmelik Maddeleri	Gerekçesi
37- Demiryolu taşıtlarının üretiminin yapıldığı tesisler, (Montaj yapılan tesisler hariç) (1.000 adet/yıl ve üzeri)	Demiryolu taşıtlarının üretiminin yapıldığı tesisler, (1.000 adet/yıl ve üzeri)	“Montaj yapılan tesisler hariç” ibaresinin Yönetmelik maddesinden çıkarılması önerilmiştir. Bu şekilde montaj yapılan tesislerin de ÇED sürecine dahil edilmesi sağlanmıştır.
38- Motorlu hava taşıtlarının üretimi,	Motorlu hava taşıtlarının üretimi	Değişiklik önerilmemektedir.
39- Cam, cam elyafi, taş yünü ve benzeri üretim tesisleri, (100.000 ton/yıl ve üzeri)	Cam, cam elyafi, taş yünü ve benzeri üretim tesisleri, (100.000 ton/yıl ve üzeri)	Değişiklik önerilmemektedir.
40- Lastik üretim tesisleri, (İç ve dış motorlu taşıt ve uçak lastikleri, kolon, sırt kauçuğu, kord bezi ve benzeri)	Lastik üretim tesisleri, (İç ve dış motorlu taşıt ve uçak lastikleri)	Lastik üretimi ile ilgili olarak kord bezinin bir tekstil ürünü olduğu için zaten tekstil sektörü altında incelenmekte, kolon üretimi de rejenere kauçuktan yapılmasından dolayı atık geri kazanım bölümünde ele alınmaktadır.
41- Seramik veya porselen üretimi yapan tesisler, [Hammadde kapasitesi (çamur hazırlama, astarlama, sırlama vb. işlemlerde kullanılan malzemeler)] (300.000 ton/yıl ve üzeri)	300.000 ton/yıl üzeri seramik ve /veya porselen üretimi yapan tesisler	Seramik sektöründe kullanılan eşik değerinin üretim kapasitesine ile değerlendirilmesi önerilmektedir.
42- Turizm konaklama tesisleri: Oteller, tatil köyleri ve/veya turizm kompleksleri ve benzeri, (500 oda ve üzeri)	500 oda ve üzeri oteller, tatil köyleri, turizm kompleksleri, vb.	Eşik değer değişikliği önerilmemiş; tanımlama değiştirilmiştir.

ÇED Yönetmeliği EK 1 Listesi		
Mevcut Durum ÇED Yönetmeliği Maddeleri	Önerilen Yönetmelik Maddeleri	Gerekçesi
43- (Değişik: RG-26/5/2017-30077) Türbin sayısı 20 adet ve üzerinde veya kurulu gücü 50 MWm ve üzerinde olan rüzgar enerji santralleri	Türbin sayısı 20 adet ve üzerinde veya kurulu gücü 50 MWm ve üzerinde olan rüzgar enerji santralleri	Değişiklik önerilmemektedir.
44- Jeotermal kaynağın çıkartılması ve kullanılması, (Isıl kapasitesi 20 MWe ve üzeri)	Kurulu gücü 20 MWe ve üzerinde olan jeotermal enerji santralleri	Diğer yenilenebilir enerji kaynaklı santraller ile uyumlu olması için yeniden tanımlanmıştır.
45- (Değişik: RG-26/5/2017-30077) Proje alanı 20 hektar ve üzerinde veya kurulu gücü 10 MWe ve üzerinde olan güneş enerji santralleri	Proje alanı 20 hektar ve üzerinde veya kurulu gücü 10 MWe ve üzerinde olan güneş enerji santralleri	Değişiklik önerilmemektedir.
46- 154 kV (Kilovolt) ve üzeri gerilimde 15 km ve üzeri uzunluktaki elektrik enerjisi iletim hatları.	220 kV (kilovolt) ve üzeri gerilimde ve 15 km ve üzeri uzunluktaki elektrik enerjisi iletim hatları	AB ÇED Direktifinin ilgili maddesinde eşik değer 220 kV ve üzeri olarak tanımlanmış ancak Yönetmelik'te bu değer daha sıkı hale getirilerek 154 kV olarak uygulanmaktadır. TEİAŞ tarafından yayımlanan veriler incelendiğinde ülkemizdeki enerji iletim hatlarının kapasitesine göre uzunlukları sırasıyla aşağıdaki gibidir: ¹ 380 kV - 22595,7 220 kV – 84,8 154 kV – 43495,0 66 kV – 109,7 TEİAŞ'ın mevcut envanterinde 220 kV kapasitede hatların yer aldığı görülmektedir. Avrupa Birliği üye devletlerindeki incelemelere bakıldığında Almanya, İspanya ve Hollanda'da

¹ <https://www.teias.gov.tr/tr/turkiye-elektrik-uretim-iletim-2017-yili-istatistikleri>

ÇED Yönetmeliği EK 1 Listesi		
Mevcut Durum ÇED Yönetmeliği Maddeleri	Önerilen Yönetmelik Maddeleri	Gerekçesi
		220 kV eşik değere bağlı kaldığı görülmektedir. AB ÇED Direktifinde yer alan 220 kV eşik değer ve üstünün ekstra yüksek gerilim hatları için tanımlandığı göz önünde bulundurulduğunda, 154 kV hatların Ön ÇED'e tabi tutulmak kaydıyla Ek-1 listesinden çıkarılması önerilmektedir.
Madde yok	Yıllık olarak 1.5 milyon ton ve üzerinde karbon yakalama ve jeolojik depolanma projeleri	İlave madde olarak önerilmektedir. İklim değişikliğine neden olan sera gazların azaltılması için önerilen yöntemlerin başında CO2'in jeolojik depolanması projeleri gelmektedir. Ülkemizde halen benzeri türden bir proje bulunmamaktadır. Ancak, üreticiye sera gazı azaltım yükümlülüğünün gelmesi durumunda bu türden projelerin yaygınlaşması mümkün olarak görüldüğünden AB ÇED Direktifine uyumlu olarak bu türden projelerin ÇED'e tabi olması için madde eklenmiştir.
Madde yok	Kurulu gücü 20 MWe üzeri olan hibrit enerji üretim tesisleri	İlave madde olarak önerilmektedir. “ <i>Elektrik Piyasasında Önlisans Veya Lisanslara Konu Üretim Tesislerinin Santral Sahalarının Belirlenmesine İlişkin Usul Ve Esaslar Taslağı</i> ”nda jeotermal sahasında Birleşik

ÇED Yönetmeliği EK 1 Listesi		
Mevcut Durum ÇED Yönetmeliği Maddeleri	Önerilen Yönetmelik Maddeleri	Gerekçesi
		Yenilebilir Elektrik Üretim Tesisi eklenmesi öngörölmüş olması nedeniyle hibrit santrallerde jeotermal enerji santraller için verilen eşik değeriinin baz alınması önerilmektedir.